7/3001-7545

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Bülent ECEVİT tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için delaletlerinizi arz ederim. 15.11.2000

Dr. Azmi ATEŞ
İstanbul Milletvekili

SORULAR:

Bugün ülkemizde memur, işçi, çiftçi, emekli, dul, yetim, esnaf, sanayici, tüccar kısaca halk perişan olup OECD raporuna göre 70 Milyon insanımızın yüzde 25'i açlık sınırında yaşamaktadır. Ayrıca, Marmara bölgesindeki onbinlerce depremzede 16 aydan beri imkansızlıklardan dolayı karda, kışta, yağmurda, çamurda hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Bu acıklı tabloya rağmen, ülke kaynaklarımız; **siyaset, bürokrasi, sermaye, medya, mafya organizasyonlarıyla çeteleşerek rantiyeci-soyguncu ve vurgunculara peşkeş çekildiği, basın, medya ve kamuoyunda yaygın bir kanaat haline gelerek, adeta tescil edilmiştir.** Son iki yıl içerisinde Tasarruf Mevduat Sigorta Fonuna içi talan edilerek devredilen 10 bankanın insanımıza maliyeti şimdilik bilinen boyutuyla 10 milyar doların üzerindedir. Bu da 2000 yılı bütçesine konan toplam yatırım miktarı olan 2.351 katrilyonun üç katından fazladır.

Bugün ülkemizde, Cumhuriyetimiz için en büyük tehdit ve tehlike, adeta kurumsallaşarak sektör haline gelen, 70 milyon insanımızın kanını vampirler gibi emen bu rüşvet, soygun, vurgun ve yağmalamalardır. Bütün bu soygun ve vurgunlar karşısında, denetim mekanizmasının zirvesinde olan milletin bir vekili olarak, ülkeyi yöneten başta Sayın Başbakan olmak üzere, ilgili bakanlara sorduğum sorulara "Banka ve Müşteri Sırrı" kapsamına girdiği gerekçesiyle cevap verilmemektedir.

Buna misal olarak, 27.10.1997 tarihinde Başbakan Sayın Mesut Yılmaz'a; Sabah gazetesinin dahil olduğu medya grubunun başta Halk Bankası olmak üzere, kamu bankalarından aldığı kredilerle ilgili yedi sorudan oluşan yazılı bir soru önergesi verdim. O zaman ilgili Devlet Bakanı, bugün de Başbakan Yardımcısı Sayın Hüsamettin Özkan 15.12.1997'de verdiği cevapta, bilahare yürürlükten kaldırılan "3182 sayılı Bankalar Kanununun 83. maddesi uyarınca "Banka ve Müşteri Sırrı" kapsamına girmektedir." diyerek cevap vermemiştir.

Ayrıca, 28.03.2000 tarihinde Başbakan olarak size yazılı cevaplandırılmak üzere sorduğum, bir kısmını da aşağıdaki sorularımın oluşturduğu dört önergeme, ilgili devlet bakanı Sayın Recep Önal 26.04.2000 tarih ve B.02.1.HM.0.BAK.02.02/BG sayılı cevabi yazısında, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22. maddesinin 7 numaralı fıkrasına istinaden

"Bankaların mali durumları ve müşterileri hakkında bilgilerin yetkili mercilerden başkasına açıklanması mümkün bulunmamaktadır." diyerek cevap vermemiştir.

Oysa, mali yapısı bozulan bir çok bankanın bulunduğu ve siyasi kaygılarla fona devrinin yapılmadığına dair endişelerimi belirttikten sonra, önergelerimde özet olarak aşağıdaki soruları sormuştum.

1- 28.03.2000 tarihi itibariyle mali yapısı bozulmuş banka var mıdır? Var ise, bu bankalar hangileridir?

2- Eğer mali yapısı bozuk banka yoksa, hükümet tarafından neden kamuoyuna gerekli açıklamalar yapılmamaktadır?

3- Hükümet, bütün bankaların mali yapılarının sağlam olduğunu ve bankalara el koyma operasyonu yapılmayacağını açıkça deklare edebilir mi?

4- Uluslararası finans kuruluşları tarafından mali yapısı bozulmuş bankalarla ilgili olarak herhangi bir telkinde bulunulmuş mudur? Bulunulmuş ise, bunlar nelerdir?

5- Bankaların sermayelerinin güçlendirilmesi ve ölçeklerinin büyütülmesi için herhangi bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?

Netice olarak, Sabah medya grubunun kamu bankalarından kredi kullanımıyla ve mali yapısı bozuk bankalarla ilgili olarak **dönemlerin Başbakanları olarak size ve Sayın Mesut Yılmaz'a sorduğum sorulara yukarıda,** ismi zikredilen ilgili bakanlar tarafından **"Banka ve Müşteri Sırrı" gerekçe gösterilerek –"yetkili mercilerden başkasına açıklanması mümkün bulunmamaktadır." denilerek- TBMM'nin denetimi engellenmiştir.** İnancım odur ki; şayet sorularıma durumu olduğu gibi yansıtacak şekilde cevap verilseydi, bu son iki bankaya daha önce müdahale edilirdi. Zarar da bugünkü kadar fazla olmazdı. **Bankaların mali yapılarıyla ilgili olarak 28.03.2000 tarihinde sorduğum sorularımın bir kısmını cevaplanması dileğiyle yineliyorum:**

Bu izahlarımın ışığı altında aşağıdaki sorularımın herhangi bir gerekçeye sığınmadan, şeffaf olarak cevaplandırılmasına ihtiyaç vardır.

1- Yukarıda bahsettiğim;

a- 27.10.1997 tarihinde devrin Başbakanı Sayın Mesut Yılmaz; Sabah medya grubunun kamu bankalarından aldığı kredilerle ilgili olarak sorduğum soruya ilgili Devlet Bakanı Sayın Hüsamettin Özkan "Banka ve Müşteri Sırrı" diye cevap vermedi. Buna karşılık, Hürriyet gazetesi köşe yazarı Sayın Emin Çölaşan, Murat Demirel ve Egebank'ın Halkbank, Emlakbank ve Vakıfbank'tan aldıkları kredilerle ilgili olarak 6 Ekim 2000 tarihinde sorduğu sorulara Sayın Hüsamettin Özkan'ın Halkbank ile ilgili açıklamalarını 7 Ekim 2000 tarihinde yayınladı. Ayrıca, Devlet Bakanlarından Sayın Faruk Bal Emlakbank'tan ve Sayın Yüksel Yalova da Vakıfbank'tan kullandırılan kredilerle ilgili olarak gönderdikleri açıklamalar Sayın Çölaşan'ın köşesinde 8 Ekim 2000 tarihinde yayınlanmıştır. **Bakanların köşe yazarına yapmış oldukları açıklamaları takdirle karşılıyorum. Buna mukabil denetim mekanizmasının zirvesi olan TBMM'nin mensubu bir milletvekilinin "Bilgi Edinme Özgürlüğü"nün kısıtlanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu durumun işlerini karanlıkta yürüten çetelerin işine yarayacağını düşünüyor musunuz?**

b- **Ayrıca, 28.03.2000 tarihinde başbakan olarak size sorduğum sorularıma sizin adınıza ilgili bakan olarak Devlet Bakanı Sayın Recep Önal "Banka ve Müşteri Sırrı" diye cevap vermedi. Aynı Bakan, Fona devredilen bankalarla ilgili olarak TBMM'nde Genel Görüşme açılıp açılmamasına dair 7.11.2000 tarihinde yapılan ön görüşmede**

Hükümet adına yaptığı konuşmasında; "20. Dönemde DSP milletvekillerinin Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesinin 21.1.1997 tarihinde TBMM'nde görüşülmesi sırasında iktidarı oluşturan partiler "ticari sır ve banka sırrı" kavramlarının arkasına gizlenerek hesap vermekten kaçındılar" demektedir. Şimdi size soruyorum? Devlet Bakanı Sayın Recep Önal'ın aynı olay karşısında bu farklı iki davranışını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu bir çelişki değil midir? Böyle bir davranış içinde olan bir yönetim inandırıcı olabilir mi?

2- Sorduğum sorularıma ilgili Devlet Bakanlarından Sayın Hüsamettin Özkan ve Recep Önal verdikleri cevaplarda, ilgili bankalar kanununun "Bankaların mali durumları ve müşterileri hakkındaki bilgilerin kanunen yetkili mercilerden başkasına açıklanması mümkün bulunmamaktadır" ifadesini gerekçe göstermektedirler.

Oysa, bankacılıkta uzman olan kişiler bu gizlilik ifadesinin sadece rekabeti koruma amacına yönelik olduğunu yani, gizli olan açılan krediler hakkındaki detay bilgilerdir. (Kredi süresi, pazarlık edilen faiz haddi, ödeme koşulları, kredilerin kullanım şekli vs.) Yoksa, kime kredi açıldığı gizli değildir.

Sayın Başbakan şimdi size soruyorum:

a- Bakanlar gizlilik derecesinden bahsederken, yani, "Yetkili mercilerden başkasına açıklanması mümkün bulunmamaktadır" derken bir kanunun, kanun koyucuya karşı, uygulanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

b- Sizce millet adına görev yapan, kanun koyucu konumundaki TBMM yetkili merci değil midir?

c- Ayrıca, Demokrasilerde gücün kaynağı millet olduğuna, sorulan sorular da milletin kaynaklarının yağmalanıp, yağmalanmaması ile ilgili olduğuna göre, bu durumda millet adına görev yapan bir milletvekiline konan bu "gizlilik ilkesini" demokrasilerin olmazsa olmazı olan şeffaflık anlayışıyla nasıl bağdaştırıyorsunuz?

3- Sayın Başbakan takdir edersiniz ki 70 milyon insanımızı çok yakından ilgilendiren, adeta canından bezdiren siyaset-bürokrasi-sermaye-medya-mafya boyutlarıyla çeteleşerek bu denli kök salmış olan batık banka olaylarını polisiye tedbirlerle gerektiği gibi açığa çıkaramayız! Her geçen gün derinleşerek büyüyen bu olayları, bütün yönleriyle aydınlatmak için, TBMM'nde bir Araştırma Komisyonu kurulmasına ihtiyaç vardır.

a- Böyle bir komisyon kurulmasını düşünüyor musunuz?

b- Düşünmüyorsanız, nedenini açıklar mısınız?

4- Dünya Bankasının ülkeler bazında yaptırdığı yolsuzluk araştırmaları sonucu düzenlediği 1996 yılı indeksine göre, yasal olmayan ödemelerde Bulgaristan, Slovakya, Letonya, Arnavutluk ve Litvanya'dan sonra **6. sırada yer alan Türkiye, 1999 yılı indeksine göre, birinci sırada yer almaktadır.**

Dünya Bankası'nın hazırladığı, size de sunulan (Basında yer alan) raporda; "**Yolsuzluk, 'kamu gücünün ve kaynaklarının özel amaçlar için kötüye kullanımı'** olarak tanımlanmaktadır. Yolsuzluk iki tarafın varlığını ve yine bu iki taraf arasındaki çıkar ilişkisini içermektedir. Karşı tarafa sağlanan çıkar karşısında, kamu gücünü elinde tutanlar bir **özel çıkar elde etmiş olmaktadırlar**,

elde edilen bu çıkar, maddi olabileceği gibi, prestij sağlama, siyasi çıkar elde etme gibi, maddi olmayan unsurlar da içerebilir" denilmektedir.

Bu izahlarımdan da görüleceği gibi, **Türkiye'de yolsuzluk çok büyük boyutlara ulaşmıştır.** Dünya Bankası raporunda da ifade edildiği üzere, sizin iktidar döneminizde her geçen gün artmaya devam etmektedir. Bu durumu İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan da **"Türkiye'nin önündeki en büyük tehlike; yolsuzluk ekonomisidir"** diyerek teyit etmektedir.

Buna karşılık, basın ve medyada yer alan haberlere göre ise, Milli Güvenlik Kurulu (MGK) her toplantısında "En büyük tehlikenin irtica olduğunu" ısrarla vurguluyor. Oysa, kamuoyu yoklamalarında milletin MGK ile aynı fikirde olmadığı ortaya çıkıyor. Millet irticayı tehlike sıralamasında ya en alt sıralara koyuyor, ya da hiç koymuyor"

Bu durumu Sabah gazetesi köşe yazarlarından Sayın Gülay Göktürk 31.10.2000 tarihli yazısında bakın nasıl seslendiriyor: ".... ayda bir toplanıp her toplantısında "irtica hala tehdit" tesbitleri yapıp bir hukuk devleti için dehşet verici kararlar alan MGK... 29 gün boyunca ülkenin gerçek sorunlarıyla haşır neşir olan başbakan ve bakanlar, otuzuncu gün toplantının yapıldığı o salona girip, o koltuğa oturduklarında sanki başka biri oluyor, başka bir Türkiye'yi konuşuyorlar.

MGK'da esen hava ülkenin genel havasından koptukça, orada alınan kararlar da Türkiye'nin gerçeklerinden kopuyor, uygulanabilir olmaktan uzaklaşıp afakileşiyor"

Yukarıdaki izahlarımın ışığı altında size soruyorum:

a-Her zamankinden çok daha fazla temiz yönetime ihtiyaç duyduğumuz şu zamanda, her geçen gün kangrenleşerek adeta sektör haline gelerek milletimizin yarınlarına ipotek koyma anlamına gelen rüşvet, yolsuzluk, soygun ve vurgunların, ülkemiz için, birinci dereceden tehdit ve tehlike oluşturduğu, 70 milyon insanımızın ortak düşüncesi haline gelmiştir. Milletimizin bu ortak düşünce ve değerlendirmesini icranın başında bulunan bir Başbakan olarak, MGK'nun gündemine getirmeyi düşünüyor musunuz?

b- Düşünmüyorsanız, sebeplerini izah eder misiniz?